

של מי הבשורה?

צפונה לציפורי או דרומה לתבור? שביל הבשורה, הדרך הקדושה לנצרות, שבה פסע ישו מנצרת לגדות הכינרת, חולל נסים ובחר את 12 השליחים, הפכה למוקד של מחלוקת בין יהודים שמתקוטטים על האטרקציה הצליינית ומסמנים כל אחד שביל משלו. ועל זה נאמר: ג'יזוס כרייסט ← יותם יעקבסון

כשבידה ספר הדרכה, שאינו אלא זה שכתבו לג'יזוס ודינאטאמן, ומתייחס כמוכּוּן לנתיב האחר. לא רק התיירים ומדריכיהם מתבלבלים. אפילו גורמים רשמיים בתחום התיירות בארץ מסתבכים במפות שלהם עצמם: במפת סימון שבילים מס' 3 של הוועדה לסימון שבילי ישראל, שהורפסה ב־2010, מצוין בכתום תוואי שביל ישו, אך הוא מכונה למרבה הבלבול דווקא שביל הבשורה, כשמו של השביל המתחרה. ואולי זה בכלל אינו בלבול, אלא כוונת מכוון למחוק את השביל המתחרה? אפשר להתווכח על השאלה למה, בכלל, צריכים עוד דרך כאשר יש כבר אחת כזו, ולמה להוציא עליה שלושה מיליוני שקלים מכספי ציבור, שניים מהם מתקציב משרד התיירות. אבל גם אם הפרויקט של משרד התיירות נכון מבחינת הקונספט, עדיין יש מקום לשאלה איך הדברים נעשים.

דרך עוקפת כפריים ערביים

מי שרוצה לצעוד בעקבות ישו צריך להחליט אפוא אם לשים מבטחו במשרד התיירות או במסלולו של ינון. אם יבחר באפשרות האחרונה, שביל ישו, אוי עליו לצאת מנצרת ולהמשיך צפונה, לציפורי, לכפר כנא (שם אירע נס ההתנוגה, כמסופר בברית החדשה, שבו הפך ישו מים ליינן), והלאה משם, במורד הגליל התחתון המזרחי. המסלול מסתיים בכפר נחום שעל גדות הכינרת, המקום שבו התקבצה סביב ישו קהילת המאמינים הראשונה, שבו לפי הברית החדשה התרחשו נסים רבים ושם בחר את 12 השליחים. אם יצטרף בעקבות משרד התיירות, כלומר בשביל הבשורה, לא יעזוב את נצרת צפונה אלא דווקא דרומה, מהר הקפיצה מדרום לעיר. משם ימשיך לאורך בקעת כסולת והלאה לכיוון שיפולי הר תבור, דרך נחל ברק ולמרגלות הר רבוזה. בהמשך המסלול מתחברת הדרך לתוואי מקביל, או חופף לזה של השביל הראשון. ההבדל הגדול בין שתי הדרכים הוא שהמסלול הצפוני, שביל ישו, הוא אנתרופולוגי יותר – עובר דרך ציפורי, משהר וכפר כנא, ומאפשר לחוש את מרקם חיי הכפר והמטרופולין הערבי. המסלול הדרומי הוא נופי יותר, חולף בעיקר בתוואי גיאוגרפי טבעי, ולכן גם תנ"כי יותר באופיו.

שקיבלתי לפני שבועות אחרים את ההומנה מטעם משרד התיירות להשתתף בחנוכת "דרך הבשורה", תהיתי מדוע חונכים שנית דרך שנתחנה ברוב טקס כבר מזמן. לפני כשלוש שנים, ליתר דיוק, או נחנך שביל הליכה גלילי שזכה לכינוי "שביל ישו", המאפשר לפוסע בו ללכת בעקבות מחולל הדת הנוצרית, מיום תיירותי שעליו נכתב בשעתו לא מעט, גם ב־G. מאחורי השביל הוא עמד יום צעיר ומוכשר, מעוז ינון (36). התקשורת התאהבה בו וברעיון המוצלח, שעתידי היה להביא (ואכן הביא) מטיילים צליינים מחו"ל, שיכבשו את הדרך ברגליהם. ינון חבר אל דיוויד לג'יזוס, צעיר אמריקאי, שהיה זה שעבר בפועל על בחירת התוואי בשטח, וב־2010, לאחר השלמת סימון תוואי השביל, הוציאו לג'יזוס וחברתו אנה דינאטאמן ספר הדרכה למטייל בשביל, בשם Hiking the Jesus Trail.

בשנים האחרונות גברה ההתעניינות בשביל, הן של צליינים ותרמילאים שמבקרים בארץ, הן של סוכני נסיעות זרים בחו"ל והן של ישראלים שוחררי נופים ודעת. עד כה זהו המיזם התיירותי היחיד בישראל המופיע במדריכי Rough Guide. גם גורמי תיירות התלהבו, בהם בכירים במשרד התיירות – כולל שר התיירות עצמו ומנכ"ל משרדו, שהלכו כמו רגליהם קטע (מתוקשר) מהדרך. אם כך, מה התחדש בשביל עד כדי כך שמשרד התיירות חונך אותו מחדש? בכדיקה עם ינון הסתבר שלא מדובר באותו שביל. יתרה מכך, הפרויקט החדש, שנעשה בשיתוף משרד התיירות והקק"ל, מתחיל לשביל הקיים, ואף מחק אותו מהמפות שהנפיק המשרד לרגל חנוכת השביל החדש, המכונה "דרך הבשורה" ועובר בתוואי שונה. מי שמבקש להבין את פשר כפילות הדרכים וההתנצחות בין הגורמים מוצא סכסוך שקצת מוכיר את מלחמות מלך הפלאפל המקורי ומקור הסביח האמיתי. התמיהה רק מתעצמת כשירורים אל הפרטים בשטח, וחושפים מקצת מן האופן שבו מתנהלים פרויקטים בארץ הקודש. למשל, בעלון שהנפיק משרד התיירות לרגל ההשקה של דרך הבשורה מופיע תצלום של תיירת הצועדת בשביל,

צילומים: יותם יעקבסון

פסל המציג את ישו והשליחים, דומוס גלילאה, בית ספר לכמרים. התעופות שמובילה את הוולכים בשני השבילים להר האושר, בו נשא ישו את אחת מדרשותיו החשובות

